

belirli dallarda uzmanlaştırılmasına özen gösterilmeli; yargıç ve savcılarının mutlaka yabancı dil öğrenmeleri sağlanmalıdır. Yargıç ve savcılarının ekonomik sorunları mutlaka çözülmeli, lojman sorunları süratle giderilmelidir. Mahkemelerin üstlendikleri görevlerin özelliğine uygun bina, araç ve gereçlere kavuşturulması sağlanmalıdır.

Sayın milletvekilleri, bir diğer konu da, ceza yargılamalarında savcı ve yargıçların sağlıklı ve verimli çalışmalarını sağlamak; suçluyu, tüm kanıtlarıyla, en çabuk biçimde saptayarak yargı önüne çıkarma işlevini üstlenecek adli kolluğun kurulması, günümüzde artık zorunlu hale gelmiştir. Siyasal iktidarın dışında, doğrudan doğruya Cumhuriyet savcılarına bağlı olarak görev yapacak olan, yetişkin, eğitilmiş ve uzmanlaşmış bir adli kolluğun kurulması sanıklar için de bir güvence olacaktır. Bunun yanında, savcı olarak, kamu ve devlet adına görev yapan iddiacının karşısına, eşitliği sağlamak için, yine kamu görevi yapan avukatların çıkarılması; suçlama ile birlikte savunma hakkının başlatılması; hazırlık soruşturmasından itibaren avukatların da devreye sokulması gerekir. Bu iki kurumda; yani, adli kolluk ve hazırlık soruşturmasında avukatların hazır bulunması, insanlığın yüzkarası ve insanlık suçu işkence iddialarına da son verecek tek önlemdir.

Sayın milletvekilleri, bilindiği gibi, Yargıtay, Türk Ulusu adına bağımsız mahkemelerce verilen kararların son inceleme yeri olan bir yargı kuruluşudur. Kısa anlamda; bir içtihat mahkemesidir; ancak bugünkü işleyiş içinde, yerel mahkeme kararlarının denetlendiği üst mahkemelerin olmayışı, Yargıtayı bir derece mahkemesi durumuna düşürmüştür. Yüce Yargıtayımızı bu zor durumdan kurtarmak, gerçek görevi olan, inanç ve içtihat

birliği sağlamaya ilişkin temel yapısına kavuşturmak gerekmektedir.

Üst mahkemelerin kurulması sağlanmalıdır; ama bu konuda gerekli altyapı oluşturulmalıdır. Sırf kurmuş olmak ve yasa sak sarmak anlayışıyla üst mahkemeler kurulursa, faydadan çok, zarar getirir. Bu konuda insan unsuruna öncelikle ağırlık verilmeli, yetişmiş eleman olmadan bu konu gündeme gelmemelidir.

Ayrıca, gerek yerel mahkemelerin, gerekse Yargıtayın yardımcı personel sorununu, çağdaş bir anlayışla, yeniden ele alınmalıdır. Bugün adliyelerde çalışan mübaşir, zabıt kâatibi, yazı işleri müdürü ve diğerlerinin durumları içler acısıdır. Bu insanlar, yeterli eğitim düzeyinden geçmemiş, malî sorunları çözülmemiş insanlardır. Bu insanlar, çalıştıkları yüce kurumun onuruna yakışır bir bilgi, eğitim ve malî düzeye kavuşturulmalıdır.

Bir önemli konu da, Yargıtay tetkik hâkimlerinin sorunudur. En zor koşullarda, bir odada beş altı kişi bir arada çalışan bu insanların, görev yerleri Yargıtay olmasına karşın, kadroları Adalet Bakanlığında bulunmaktadır. Tetkik hâkimlerinin de güvenceye kavuşturulmaları gereklidir.

Bunun dışında, Yargıtay bünyesinde, lojman sorunu halen halledilememiştir. 1989 yılı bütçesinde, Yargıtayın lojman sorununu için 1 milyar Türk Lirası ödenek ayrılmıştır. Bugünkü koşullarda ve fiyatlar karşısında, bu ödeneğin, lojman sorununu tümünden çözmesi pek mümkün görülmemektedir. Bu sorunu çözmek için, Adalet Teşkilatını Güçlendirme Fonundan, Yargıtaya, yeterli ve münasip bir miktarda ödeneğin verilmesi gerekmektedir.

Sayın milletvekilleri, bir önemli konu da, Yargıtay Cumhuriyet Savcısı ve Başsavcılık ile Yargıtay üyelerinin seçimi ile ilgili Anayasa maddesidir. Anaya-